Lieta Nr.C13028516
Lietvedības Nr.C-0285-16

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Dobelē 2016.gada 12.aprīlī

Dobeles rajona tiesa
tiesnese I.Kovaļova,
izskatīja rakstveida procesā /pers. A/ maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2016.gada 13.janvārī prasītāja /pers. A/, pamatojoties uz Civillikuma 179.pantu, Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", cēla Dobeles rajona tiesā maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu, lūdzot piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai uzturlīdzekļus bērna /pers. C/ uzturam 92,50 EUR mēnesī, bet ne mazāk kā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam; palielinoties minimālajai mēneša darba algai, piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru palielināt proporcionāli minimālās mēneša darba algas apmēram, saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam"; lūdz noteikt, ka spriedums izpildāms nekavējoties; lūdz uzturlīdzekļus piedzīt no prasības pieteikuma iesniegšanas brīža tiesā.

Prasības pieteikumā prasītāja cita starpā norāda, ka atbildētājai 2010.gada 4.aprīlī dzimis dēls /pers. C/. Ar 2012.gada 5.aprīļa Dobeles rajona tiesas spriedumu atbildētājai atņemtas aizgādības tiesības pār nepilngadīgo dēlu /pers. C/ (lieta Nr.C13072711, 228/12). Ar Jelgavas pilsētas bāriņtiesas 2012.gada 12.oktobra lēmumu Nr.1-6/330 /pers. C/ nodibināja aizbildnību, un par aizbildni iecēla prasītāju /pers. A/ – /pers. A/. Ņemot vērā situāciju, ka bērns atrodas tikai prasītājas aprūpē un uzraudzībā, kā arī apstākli, ka atbildētāja uzturlīdzekļus bērna uzturam labprātīgi nemaksā, prasītāja vēlas no atbildētājas piedzīt bērnam uzturlīdzekļus 92,50 EUR mēnesī.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} pantu, atbildētājai uz viņas pēdējo zināmo dzīvesvietu 2016.gada 14.janvārī nosūtīts prasības pieteikuma noraksts rakstveida paskaidrojumu sniegšanai, kurā izskaidrotas pušu civilprocesuālās tiesības. Ņemot vērā, ka atbildētājai nav deklarētās dzīvesvietas, atbildētājas tiesības izskaidrotas un lietas izskatīšanas datums paziņots, publicējot attiecīga satura sludinājumu 2016.gada 23.februāra oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis". Līdz sprieduma taisīšanai lietā atbildētājas rakstveida paskaidrojumi tiesā nav saņemti. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otro daļu, paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir savlaicīgi paziņots, nosūtot informatīvu vēstuli 2016.gada 22.februārī ierakstītā pasta sūtījumā uz prasītājas prasības pieteikumā norādīto adresi, kā arī 2016.gada 23.februāra oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis" publicējot attiecīga satura sludinājumu.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējusi tos kopsakarā, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Prasības pieteikumam pievienotā dzimšanas apliecības kopija apstiprina, ka /pers. C/ dzimis /datums/, kura māte norādīta /pers. B/, ziņu par tēvu nav.

Jelgavas pilsētas bāriņtiesas 2012.gada 12.oktobra lēmums Nr.1-6/330 apstiprina, ka /pers. A/ iecelta par /pers. C/ aizbildni.

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka *vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem*.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta piektās daļas noteikumiem *minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.*

Saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" *katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt savam bērnam minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: līdz septiņu gadu vecumam 25 % apmērā, no septiņu gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas*.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" no 2016.gada 1.janvāra minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 370 *euro*.

Uz prasības celšanas brīdi nepilngadīgais /pers. C/ sasniedzis 5 gadu vecumu. Līdz ar to minimālo uzturlīdzekļu apmērs, kurš ir jāsniedz katram no vecākiem nepilngadīgā /pers. C/ uzturam no prasības celšanas brīža 2016.gada 13.janvāra ir 92,50 *euro* mēnesī. Atbilstoši Civillikuma 179.panta piektajai daļai šādā apmērā uzturlīdzekļi ir sniedzami neatkarīgi no vecāku ienākumiem, mantas stāvokļa un spējām uzturēt bērnu.

Rakstveida paskaidrojumi par celto prasību no atbildētājas tiesā nav saņemti.

Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa nosaka, *ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.* Līdz ar to tiesa atzīst, ka lietā nav strīds par to, ka atbildētājas /pers. B/ dēls /pers. C/ dzīvo pie prasītājas un viņa īsteno bērna ikdienas aprūpi, ka

atbildētājai kā bērna mātei ir jāpiedalās bērna uzturēšanā un jāmaksā uzturlīdzekļi. Tāpat tiesa uzskata, ka prasītājas pieprasītais uzturlīdzekļu apmērs neprasa vērtēt atbildētājas mantisko stāvokli, jo tas ir atbilstošs minimālo uzturlīdzekļu apmēram, kuru katram vecākam, neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa, ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam.

Ņemot vērā bērna intereses, tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļi nosakāmi procentu izteiksmē, jo minimālās darba algas apmērs ir mainīgs, tādēļ, mainoties minimālās darba algas apmēram, bērns uzreiz varēs saņemt lielāku uzturlīdzekļu summu. Turklāt uzturlīdzekļu apmērs, kas noteikts procentos no Ministru kabineta noteiktās minimālās darba algas, dod iespēju precīzi noteikt uzturlīdzekļu summu *euro*.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr. SKC-556 ir atzinis, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā. Līdz ar to tiesa uzskata, ka ar tiesas spriedumu uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma sākuma brīdi var noteikt prasības celšanas brīdi.

Ievērojot to, ka vecāku (prasītājas) aizgādība pār bērnu beidzas ar bērna pilngadības sasniegšanu (Civillikuma 219.pants), pēc kuras bērns pats iegūst pilnīgu tiesībspēju, uzturlīdzekļi par labu prasītājai bērna uzturam piedzenami līdz bērna pilngadībai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu *tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.*

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja, ceļot prasību, bija atbrīvota no tiesas izdevumu nomaksas valsts ienākumos, tādējādi tie ir piedzenami no atbildētājas.

Valsts nodevas apmērs ir nosakāms atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punkta un 34.panta pirmās daļas 1.punkta a)apakšpunkta prasībām un sastāda 166,50 EUR (92,50 EUR x 12 = 1 110 EUR x 15% = 166,50 EUR). Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma un tiesas pavēstu nosūtīšanu sastāda 7,81 EUR apmērā, kā arī ar sludinājuma ievietošanu oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis" saistītie izdevumi 1,42 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu daļā par tiesas izdevumu piedziņu nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu spriedumā nosakāms, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189. - 193., 204.[1] pantu, 205.panta pirmās daļas 1.punktu un 250.[25]pantu, tiesa

n o s p r i e d a

apmierināt /pers. A/ maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 92,50 EUR (deviņdesmit divi *euro*, 50 centi) mēnesī, sākot no 2016.gada 13.janvāra līdz bērna pilngadībai, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna septiņu gadu vecumam, bet no septiņu gadu vecuma – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos tiesas izdevumus - valsts nodevu 166,50 EUR (viens simts sešdesmit seši *euro*, 50 centi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 9,23 EUR (deviņi *euro*, 23 centi).

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Noteikt daļā par tiesas izdevumu piedziņu sprieduma labprātīgas izpildes termiņu – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Noteikt, ka labprātīgas sprieduma izpildes termiņā valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu apstiprinoši dokumenti iesniedzami Dobeles rajona tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt Zemgales apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas - 2016.gada 12.aprīļa, iesniedzot apelācijas sūdzību Dobeles rajona tiesā.

Tiesnese (personiskais paraksts) I.Kovaļova